



**Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR)**  
Center for Ecology and Sustainable Development  
CEKOR, Korzo 15/13, 24 000 Subotica, SERBIA  
Fax:381 (0) 24 523 191, [www.cekor.org](http://www.cekor.org)

13.2.2015

## Saopštenje za javnost: Nove strategije da kažu NE fosilnim gorivima

Povodom Globalnog dana dezinvesticija u fosilna goriva, koji se obeležava danas u svetu i u Srbiji, Centar za ekologiju i održivi razvoj poziva donosiocce odluka u Srbiji da iskoriste „poslednji voz“ i u budućoj Strategiji energetike Republike Srbije – odluci o budućem energetskom miksu, kao i u budućoj Strategiji adaptacije na klimatske promene, koje će, nadamo se, biti rezultat široke javne rasprave, kažu NE sušama, poplavama, štetnim emisijama gasova sa efektom staklene bašte poizvodnjom električne energije iz fosilnih goriva, NE zagađenom vazduhu i NE bolestima i povećanoj smrtnosti koje nastaju od spaljivanja lignita.

Srbija, koja je prema nalazima Svetske zdravstvene organizacije zemlja sa najvećim porastom smrtnosti od raka pluća u Evropi, jednostavno više ne može da zatvara oči pred globalnim procesima, i mora da preuzme odgovornost za štetu po zdravlje svojih građana i građana susednih zemalja, i za štetu nanetu životnoj sredini od koje zavise i sadašnje i buduće generacije.

Kolika je važnost zdravog vazduha koji udišemo pokazuju i predviđanja Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), koja predviđa da će 2050. godine na globalnom nivou zagađenje spoljašnjeg vazduha biti najveći uzrok smrti povezanih sa ekološkim uslovima<sup>1</sup>. Pored toga, zagađenje vazduha je klasifikovano i kao vodeći ekološki uzrok za nastanak kancera<sup>2</sup>.

Koliko sagorevanje uglja doprinosi pogoršanju kvaliteta vazduha i samim tim i zdravlja, vidi se iz istorijskih podataka – kada je grad Dablin u Irskoj u 90-tim zabranio sagorevanje uglja, ukupna smrtnost u tom gradu smanjena je za čak osam odsto<sup>3</sup>!

Kako da izvršimo prelazak na održivu zelenu nisko ugljeničnu energetiku?

- Što pre da se formira i otvori fond za energetsku efikasnost
- Što pre da se uspostavi agencija za borbu protiv klimatskih promena, koja bi služila kao odgovorna institucija za planiranje, finansiranje i implementaciju programa mitigacije, adaptacije na klimatske promene
- Što pre da se uradi Strategija adaptacije na klimatske promene sa kojom treba da se harmonizuju svi ostali zakoni i strategije.

Šta sve Srbija treba da uradi u 2015-toj?

- Usvajanje Nove energetske strategije 2015-2030
- Izrada Nacionalnog plana za smanjenje emisija iz postojećih postrojenja za sagorevanje -LCP NERP prema Energetskoj zajednici
- Postavljanje ciljeva za mitigaciju klimatskih promena do 2020 prema UN Konvenciji o klimatskim promenama
- Postavljanje ciljeva- nacionalnog doprinosa za 2015 Klimatski dogovor, koji su konzistentni sa EU i državama članicama

**Nataša Đereg, CEKOR**

<sup>1</sup> OECD Environmental Outlook to 2050. The consequences of inaction

<sup>2</sup> International Agency for Research on Cancer (WHO): Outdoor air pollution a leading environmental cause of cancer deaths:

<sup>3</sup> <http://www.env-health.org/resources/press-releases/article/cleaner-air-would-offer-major>